

УДК 336.2, 327, 334.72

JEL O31, O32, O33

DOI <https://doi.org/10.32782/2786-765X/2026-12-12>**Кузьмін О.Є.**

доктор економічних наук, професор,
професор кафедри менеджменту і міжнародного підприємництва,
Національний університет «Львівська політехніка»
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6014-6437>

Яструбська О.В.

асистент кафедри прикладної лінгвістики,
здобувач вищої освіти третього (доктор філософії) рівня,
Національний університет «Львівська політехніка»
ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-0084-3419>

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ (НА ПРИКЛАДІ КИТАЮ)

Економічні механізми впливу на діяльність суб'єктів господарювання займають преференційні позиції. Їх роль є незаперечною як на мікро- так і на макрорівнях. Об'єктом нашого дослідження є вища школа Китаю, яка розвивається швидкими темпами на інноваційних засадах. Протягом останніх десятиліть вища школа Китаю успішно інтегрувалась у міжнародний освітній простір, а Китайські університети увійшли у перелік найпрестижніших університетів світу. Такі успіхи стали результатом прийняття економічних програм розвитку освіти, особливо вищої школи. Амбітні плани економічного зростання й здобуття лідерських позицій на світовій арені безпосередньо пов'язані з освіченістю населення. Інноваційна економіка потребує висококваліфікованих працівників, а забезпечення цієї складової є першочерговим завданням вищої школи. Для вирішення поставленого завдання використовуються економічні механізми, які стимулюють розвиток вищої школи на інноваційних засадах. Обґрунтовано, що економічний механізм впливу на інтелектуальний рівень кадрового забезпечення забезпечує досягнення поставлених цілей.

Ключові слова: інноваційні підходи, економічний механізм, кадрове забезпечення, інвестиції, вища школа, державні інвестиції, Китай.

Постановка проблеми. Діяльність суб'єктів господарювання, їх об'єднань, окремо взятих галузей перебувають під впливом економічних чинників. Завдячуючи економічному механізму, покладеному в основу діяльності, отримуємо успішне досягнення цілей або занепад. Сучасна глобальна економічна система, в якій превалює інноваційна модель розвитку, потребує освічених, висококваліфікованих кадрів. Водночас маємо тенденцію глобалізації освітнього простору, формування ключових центрів підготовки висококваліфікованих фахівців, осередків інтелектуального капіталу. Китай претендує не лише на економічне лідерство в світовому масштабі. Країна постала перед задачею забезпечення освітньої складової працівників, які повинні відповідати вимогам належного рівня освіченості й професіоналізму. Задачу потрібно вирішувати оперативним чином і для цього використовуються інноваційні підходи до формування економічного механізму, здатного забезпечити досягнення цілей.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сучасна економічна система інноваційного характеру потребує висококваліфікованих

працівників, підготовка яких є преференцією вищої школи. Питання формування систем вищої школи належить до категорії стратегічних для кожної країни, а тому підлягає всебічному вивченню та осмисленню. Економічні механізми, задіяні у формуванні системи підготовки кадрів досліджувались багатьма вітчизняними [1, 2, 3] і зарубіжними науковцями та політиками, напрацьовані міжнародними організаціями [4, 5]. Взаємодія економічних систем різних країн з метою досягнення ефективності їх функціонування розглянута у працях [6, 7] та низці інших.

Однак динаміка глобальних інноваційних процесів потребує оперативного осмислення економічних механізмів, задіяних у забезпечувальному процесі, а отже породжує потребу у нових дослідженнях і розробках.

Мета статті – формування рекомендацій щодо формування економічного механізму, сприятливого для створення сприятливого середовища розвитку кадрового потенціалу на прикладі китайської моделі.

Методологія. У цьому дослідженні використовується змішаний методологічний підхід, що ґрунтується переважно на кількісному аналізі

тенденцій та порівняльному дослідженні. Методологія відображається через систематичну інтеграцію даних з кількох офіційних та міжнародних джерел (наприклад, Міністерство освіти Китаю, ЮНЕСКО, ОЕСР (Organisation for Economic Cooperation and Development – OECD), Федеральне статистичне відомство Німеччини) для забезпечення перехресної перевірки. Аналіз часових рядів застосовується для відстеження тенденцій мобільності та інвестицій з 2014 по 2025 рік з використанням історичних даних, оцінок розривів та прогнозів на основі складних річних темпів зростання. Порівняльні моделі використовуються для зіставлення потоків студентів (вхідні/вихідні), регіонального розподілу та національних масштабів інвестицій (Китай проти Німеччини). Описова статистика та візуалізація даних (таблиці та рисунки) синтезують результати, що дозволяє структуровано дослідити зміни в кількості студентів, основних уподобаннях та моделях фінансування протягом визначеного періоду.

Виклад основного матеріалу дослідження. Протягом останнього десятиліття роль Китаю у світовому освітньому просторі, особливо у сфері вищої освіти, різко змінилася. Країна перейшла від збалансованого обміну студентами до значного чистого відтоку на тлі геополітичних зрушень та економічного тиску. Постараємось дослідити ключові тенденції вхідного та вихідного потоку студентів, включаючи країни-походження, регіональний розподіл та популярні спеціальності. Актуально також порівняти при цьому стрімке зростання інвестицій Китаю у вищу освіту з більш стабільним підходом Німеччини. Спираючись на офіційні дані до 2025 року, постараємось відслідкувати «історичний поворот» у моделях мобільності

та описати наслідки для циркуляції талантів та національних інноваційних стратегій.

Згідно з офіційними даними Міністерства освіти Китаю, Національного бюро статистики та Центру з питань Китаю та глобалізації (Center for China and Globalization – CCG), кількість іноземних студентів, які приїжджають до Китаю (за винятком Гонконгу, Макао та Тайваню), демонструвала стабільне зростання з 2014 по 2019 рік, однак різко скоротилася під час пандемії COVID-19 (2020–2021) і стрімко відновлюється з 2022 року. Станом на 2025 рік загальна кількість оцінюється в понад 510 000, перевищивши пік, досягнутий у 2019 році [8, 9, 10, 11]. Інформація про численність іноземних студентів та динаміка зміни їх кількості наведена у табл. 1.

Аналіз тенденцій показує, що за період 2014–2019 мало місце зростання кількості іноземних студентів із сукупним річним темпом зростання $\approx 5,5\%$. Така тенденція була зумовлена ініціативою «Один пояс, один шлях» (BRI), розширенням стипендій уряду Китаю та зростанням світового визнання китайської вищої освіти [12, 13].

Різке скорочення контингенту іноземних студентів протягом 2020–2021 років було вмотивоване закриттям кордонів та взовими обмеженнями, що проявилось у майже 60%-му падінні по відношенню до пікового рівня. Найбільше скоротилася кількість студентів з Європи та Сполучених Штатів ($>50\%$) [14, 15]. Однак уже починаючи з 2022 року спостерігаємо відновлення чисельності іноземних студентів, чому сприяло скасування Китаєм обмежень на подорожі. Частка студентів, які здобувають ступінь (бакалавр і вище), зросла з 43,6% у 2014 році до понад 55% у 2023–2025 роках [16, 17].

Таблиця 1

Загальна кількість іноземних студентів у Китаї за період 2014–2025 рр.

Рік	Загальна кількість іноземних студентів	Зміна порівняно з минулим роком (%)
2014	377 054	+5,77%
2015	397 498	+5,38%
2016	442 773	+11,46%
2017	479 172	+8,21%
2018	492 185	+2,73%
2019	492 185	0%
2020	~300 000	-39,07%
2021	~200 000	-33,33%
2022	~280 000	+40,00%
2023	~500 000	+78,57%
2024	~480 000	-4,00%
2025	~510 000 (за оцінками)	+6,25%

Джерело: [8, 9, 10, 11]

Згідно з даними Міністерства освіти Китаю, звітів Центру з питань Китаю та глобалізації (CCG) та ЮНЕСКО, найпопулярніші спеціальності серед іноземних студентів у Китаї (за винятком Гонконгу, Макао та Тайваню) поступово перейшли від програм з вивчення мов та культури до галузей, пов'язаних з медициною, що відображає зростаючий попит на практичні навички в рамках ініціативи «Один пояс, один шлях». У таблиці 2 наведено дані для студентів, які здобувають ступінь в розрізі спеціальностей, у репрезентативні роки: 2014, 2018 (пік до пандемії) та 2023 (після відновлення).

Провівши аналіз наведених даних можна констатувати, що у період 2014–2018 рр. програми вивчення китайської мови становили понад 10%. Така тенденція зберігалась завдяки глобальному розширенню Інститутів Конфуція та прояву зацікавленості до культури Китаю. Медицина та інженерія стабільно залишалися на рівні 6–7%, а контингент студентів переважав з вихідців з Азії та Африки [12].

У після-пандемічний період сукупна частка STEM-галузей (science, technology, engineering and math) зросла з ~20% до понад 25%. Найшвидше зростала зацікавленість за спеціальностями комп'ютерні науки та інженерія, чому сприяло підвищення рейтингу університетів Китаю у світі завдяки імплементації ініціативи «Подвійний перший клас» (“Double First-Class” initiative) та стипендіям, орієнтованим на працевлаштування. Попит на спеціальність «медицина» досягнув 9%, чому сприяли проекти співпраці у сфері охорони здоров'я між Китаєм та країнами Африки і Латинської Америки [14, 15, 16].

Загалом можна стверджувати про зростання диверсифікації та рівня навчання. Частка аспірантів зросла з 29% у 2014 році до майже 40% у 2023 році. За попередніми оцінками у 2025 році частка таких галузей, як штучний інтелект та зелена енергетика разом узятих перевищила 5% [12].

Отже, як показують аналітичні дані, протягом останнього десятиліття міжнародний студентський ландшафт Китаю змінився від швидкого розширення, зумовленого кількістю,

до зростання якості вищої освіти, яка стала більш диверсифікованою та орієнтованою на імплементацію ініціативи «Один пояс, один шлях» (BRI). Хоча загальна кількість студентів у 2025 році відновилася до до-пандемічного рівня, структура країн-походження та географічний розподіл у Китаї зазнали глибоких змін, що значною мірою узгоджуються з ширшими дипломатичними та економічними стратегіями Китаю. Майбутнє зростання залежить від продовження інвестицій у стипендії, покращення умов роботи після навчання та подолання поточних геополітичних викликів.

Проведемо аналіз тенденції здобуття китайськими громадянами освіти за кордоном. Інформація про їх численність наведена у табл. 3.

Згідно статистичних даних кількість студентів з материкового Китаю, які навчалися за кордоном, зростала за останнє десятиліття майже вдвічі. За період 2014–2019 їх кількість зросла від 459 800 до 703 500. Така тенденція зумовлена насамперед економічним ростом Китаю, що спричинило розширення середнього класу та зростання доходів. Характерно, що близько 90% студентів оплачували навчання самостійно.

Різке падіння контингенту студентів у 2020–2021 було викликане призупиненням міжнародних рейсів та візовими обмеженнями у період пандемії. Однак вже починаючи з 2022 року спостерігалось значне відновлення. Частка аспірантів зросла з приблизно 20% у 2014 році до приблизно 35% у 2023 році, що відображає перехід від набуття «привілейованих» ступенів до зростання професійного рівня освіти.

Континенти призначення та провідні країни перебування китайських студентів ілюструє табл. 4 і табл. 5.

Проведений аналіз показав динамічність процесу набуття знань китайськими студентами за країнами перебування. Як бачимо з наведених даних, частка Північної Америки з 45% зросла до 50%, однак за останні роки скоротилась до 42%, причиною чого стало посилення візової політики США та анти-азійські настрої [14].

Таблиця 2

Популярні спеціальності, що вивчаються іноземними студентами в Китаї

Назва спеціальності	2014 (%)	2018 (%)	2023 (%)	Тенденція
Китайська мова та література	11.6	10.8	9.5	-2,1
Клінічна медицина	6.2	7.2	9.0	+2.8
Бізнес-адміністрування / Економіка	7.1	6.5	6.0	-1.1
Машинобудування / Інженерія	4.0	4.2	5.5	+1.5
Інформатика / Інформаційні технології	3.5	3.8	6.2	+2.7
Інші (мистецтво, освіта тощо)	67.6	67.5	63.8	-3.8

Джерело: [8, 9, 10, 11]

Таблиця 3

Загальна кількість китайських студентів, які виїжджають за кордон.

Рік	Загальна кількість студентів, що виїжджають	Зміна порівняно з минулим роком (%)
2014	459 800	+11,0%
2015	523 700	+13,9%
2016	547 800	+4,6%
2017	608 400	+11,1%
2018	662 800	+8,9%
2019	703 500	+6,1%
2020	450 900	-35,9%
2021	523 700	+16,2%
2022	661 200	+26,2%
2023	~703 000	+6,3%
2024	~750 000	+6,7%
2025	~800 000	+6,7%

Джерело: [9, 18, 19]

Таблиця 4

Континентальний розподіл китайських студентів, які навчалися за кордоном

Рік	Північна Америка	Європа	Океанія	Азія	Інші
2014	45%	25%	18%	8%	4%
2019	50%	22%	15%	10%	3%
2023	42%	25%	14%	15%	4%

Джерело: [9, 18, 19]

Таблиця 5

П'ять найкращих країн, що приймають китайських студентів

Рік	5 найкращих напрямків (кількість та % від загальної кількості)	Ключові зміни
2014	США (224 тис., 49%), Велика Британія (80 тис., 17%), Австралія (65 тис., 14%), Канада (38 тис., 8%), Японія (25 тис., 5%)	Англомовні країни домінували понад 80%
2019	США (292 тис., 42%), Велика Британія (115 тис., 16%), Австралія (~250 тис., пікове навантаження), Канада (65 тис., 9%), Японія (30 тис., 4%)	Австралія та Канада зросли
2023	США (289 тис., 28%), Велика Британія (158 тис., 15%), Австралія (163 тис., 16%), Канада (80 тис., 8%), Південна Корея (50 тис., 5%)	Різке зростання Південної Кореї, Малайзії та Гонконгу; частка США значно знизилася

Джерело: [9, 18, 19]

Водночас частка Азії майже подвоїлася, зрісши з 8% до 15%. За період 2018–2023 рр. Південна Корея (+17%), Малайзія (+273%) та Гонконг стали популярними завдяки близькості, нижчій вартості та культурній спорідненості.

За привабливістю Сполучені Штати залишаються для китайських студентів в пріоритеті, хоча їхня частка в підготовці китайських студентів з 2014 року знизилася з 49% до 28% у 2023 році.

Тенденція диверсифікації відображає як геополітичні ризики, так і зростання високоякісних та доступних варіантів в Азії. Китайські студенти залишаються зосередженими в розвинених англомовних та європейських країнах, але частка Азії значно зросла.

У табл. 7 наведені дані, що відображають заплановані або заявлені до від'їзду спеціальності китайських студентів.

Проведений аналітичний огляд показав таке.

1. Китайська ініціатива «Зроблено в Китаї 2025» спричинила різке зростання обсягів виробництва в галузі інженерії та інформатики (+8 %). Водночас набуття популярності штучного інтелекту та висока ймовірність працевлаштування з дипломами STEM (наука, технології, інженерія, математика) за кордоном суттєво вплинули на вибір спеціальності [12,13].

У період з 2020 по 2025 проходило відновлення та оптимізація китайської економіки. Власне в цей період інженерія та інформатика

Таблиця 7

Найпопулярніші спеціальності, обрані китайськими студентами за кордоном

Спеціальність / напрям	Частка 2014 (%)	Частка 2023 (%)	динаміка
Бізнес / Економіка	25.0	22.0	-3.0
Інженерія/Інформатика	20.0	28.0	+8.0
Медицина / Науки про життя	12.0	15.0	+3.0
Соціальні науки / Гуманітарні науки	18.0	16.0	-2.0
Інші (мистецтво, освіта тощо)	25.0	19.0	-6.0

Джерело: [9, 10, 18, 19]

разом досягнули 43%, утворюючи найбільший академічний кластер серед китайських студентів за кордоном. Це відображає посилення глобальної конкуренції за цифрові та технологічні таланти.

2. Хоча напрям підготовки «Бізнес / Економіка» залишається найбільш привабливим напрямком підготовки, однак поступово скорочується з огляду на перенасичення ринку праці. Кількість студентів, які спеціалізуються на бізнесі, дещо знизилася, але залишається стабільною на рівні 22%, дедалі більше зосереджуючись на «технологічно інтегрованих» програмах, таких як фінансова інженерія та бізнес-аналітика.

3. Медицина та науки про життя здобули успіх після пандемії. Популярність цих напрямків підготовки зросла до 10%, причому зростання відбулося переважно на науково-орієнтованих рівнях магістратури та докторантури.

Загалом має місце загальний зсув у бік практичних дисциплін з високою прибутковістю (STEM + Бізнес зараз >50%), що відповідає національній стратегії розвитку талантів та зростаючій частці студентів з центрального та західного Китаю (з 30% до 40% від загальної кількості студентів, що виїжджають на навчання за кордон) [16].

Аналітичні дані свідчать про чіткий перехід від навчання за кордоном, орієнтованого

на отримання кваліфікації, до вибору спеціальності, орієнтованого на навички та довгострокове повернення. Цей перехід добре узгоджується з дисциплінарними сильними сторонами основних країн призначення та підтримує розвиток повернення висококваліфікованих фахівців та міжнародного трансферу технологій.

Актуально звернути увагу на забезпечувану сторону освітнього процесу, а саме на інвестиції у вищу освіту в Китаї. Протягом одного десятиліття Китай перейшов до витрат величину, яка є історично безпрецедентною та наразі не має аналогів у жодній іншій країні світу. Масштаб фінансових зобов'язань більше не просто великий – він став поколінням, що знаменує собою одну з найшвидших трансформацій у світовому ландшафті інвестицій у вищу освіту за всю історію спостережень. У табл. 8 наведена інформація про обсяги фінансування вищої освіти в Китаї за останнє десятиліття.

З 2014 по 2025 рік державні інвестиції Китаю у вищу освіту стабільно зростали, а його частка в загальному обсязі інвестицій в освіту залишалася стабільно між 26% і 28%, що відображає послідовний розподіл ресурсів на освіту. У 2014 році інвестиції у вищу освіту становили 883,7 млрд юанів (26,93% від загальних інвестицій в освіту,

Таблиця 8

Інвестиції у вищу освіту Китаю за 2014–2025 р.

Рік	Частка загальних витрат на освіту (%)	Частка ВВП (%)	юанів (млрд .)
2014	26,93%	1,39%	883. 7
2015	26,34%	1,39%	951.8
2016	25,99%	1,37%	1 011,0
2017	26,10%	1,35%	1 110,9
2018	26,04%	1,28%	1 201,3
2019	26,83%	1,34%	1346,4
2020	26,40%	1,38%	1399,9
2021	26,68%	1,35%	1 543,992
2022	26,73%	1,35%	1 639,7
2023	27,31%	1,40%	1764,0
2024	27,82%	1,41%	1 898,064
2025	27,83%	1,41%	1 992,967

Джерело: [20, 21]

3,28 трлн юанів), зросли до 1,35 трлн юанів до 2019 року (26,83% від загальної кількості 5,02 трлн юанів). Під час пандемії 2020 року інвестиції досягли 1,40 трлн юанів, що становить 26,40% від загальних коштів на освіту (5,30 трлн юанів). З 2021 по 2023 рік ця частка дещо зросла до 26,68%, 26,73% та 27,31% відповідно, при цьому інвестиції у вищу освіту зросли до 1,76 трильйона юанів (загальні інвестиції в освіту склали 6,46 трильйона юанів у 2023 році). За попередніми даними інвестиції у 2024 році становили 1,90 трильйона юанів (27,82% від загальної суми 6,82 трильйона юанів), а у 2025 році – 1,99 трильйона юанів (27,83% від загальної суми 7,16 трильйона юанів). Дані за 2014–2023 роки взяті зі спільних оголошень Міністерства освіти, Національного бюро статистики та Міністерства фінансів; показники за 2024–2025 роки прогнозуються на основі темпів зростання попереднього року [20, 21].

Частка інвестицій у вищу освіту у ВВП залишалася стабільною на рівні 1,35%–1,41% протягом десятиліття, що відповідає національному економічному зростанню. У 2014–2015 роках ця частка становила 1,39% (883,7 млрд юанів та 951,8 млрд юанів інвестицій порівняно з ВВП у 63,61 трлн юанів та 68,55 трлн юанів відповідно). Вона дещо знизилася до 1,28% у 2018 році (1,20 трлн юанів інвестицій, 93,60 трлн юанів ВВП), перш ніж відновитися до 1,34% у 2019 році та 1,38% у 2020 році. З 2021 по 2023 рік вона стабілізувалася на рівні 1,35% (2021–2022) та зросла до 1,40% у 2023 році (1,76 трлн юанів інвестицій, 126,06 трлн юанів ВВП). Прогнози показують, що інвестиції у 2024 році складуть 1,90 трлн юанів (1,41% від 134,91 трлн юанів ВВП, офіційні дані), а у 2025 році – 1,99 трлн юанів (1,41% від прогнозованого ВВП у 141 трлн юанів). Дані щодо ВВП взяті з щорічних комюніке Національного бюро статистики, що забезпечує достовірність розрахунків [22].

Стабільні інвестиції у вищу освіту в Китаї підкріплені довгостроковими стратегіями в галузі освіти. З 2012 року фінансування освіти постійно перевищує 4% ВВП (4,00% у 2023 році), що демонструє сильну політичну підтримку. 14-й п'ятирічний план розвитку освіти має на меті досягти валового рівня зарахування до вищої освіти понад 60% до 2025 року (вже досягнуто у 2023 році на рівні 60,2%) та має на меті збільшити частку інвестицій у вищу освіту у ВВП з 1,3% (2022 рік) до 2,5% до 2030 року. Це свідчить про подальше зростання інвестицій та оптимізований розподіл ресурсів. Вузька частка інвестицій у вищу освіту (26–28%) відображає збалансований

розподіл ресурсів між етапами освіти, тоді як стабільність частки ВВП (вище 1,3%) свідчить про скоординований розвиток з національною економікою [12, 22].

Урядові інвестиції Китаю у вищу освіту стабільно зростають, причому їхня частка в загальному обсязі інвестицій в освіту становить 26%–28%, а частка ВВП – 1,35%–1,41% (2014–2025). Хоча Китай поступається розвиненим країнам (США 2,1%, Велика Британія 1,6%, Німеччина 1,8%) за часткою ВВП, загальний обсяг інвестицій є значним, враховуючи його статус найбільшої у світі системи вищої освіти. Стабільна структура інвестицій забезпечує узгоджений розвиток на всіх етапах освіти. У майбутньому впровадження політики та економічне зростання стимулюватимуть подальше збільшення інвестицій, підтримуючи якість вищої освіти та розвиток талантів для національного прогресу [16, 20, 21, 23].

Висновки. Підсумовуючи викладений у статті матеріал актуально зазначити таке.

1. Розмірковуючи про трансформаційний період з 2014 по 2025 рік, можна стверджувати, що екосистема вищої освіти Китаю стала потужним гравцем на світовому ринку талантів, де мобільність студентів за кордон стрімко зросла до величини більше 1 мільйона осіб. Китайські студенти активно навчаються за кордоном, що зумовлено внутрішньою економічною невизначеністю, зростанням конкуренції на ринку праці та проактивною діяльністю країн призначення, які пропонують розширені візи та кар'єрні шляхи. Цей сплеск за кордон, який перевищив початкові прогнози у 800 000, різко контрастує з більш поміркованим відновленням кількості іноземних студентів, які зараз коливаються в околі 550 000 і стримується зміною візових правил, геополітичними тертями та постійним постпандемічним скептицизмом щодо досвіду кампусів та доступності програм. Така асиметрія не лише знаменує собою глибокий зсув від попередніх взаємо-направлених потоків до переважного експорту кваліфікованих талантів, але й посилює занепокоєння щодо відтоку мізків, навіть коли рівень повернення перевищує 80%, спрямовуючи досвід назад в інноваційну економіку Китаю.

2. В основі цих процесів лежить виражений поворот до дисциплін, орієнтованих на STEM, які закріпилися як основні привабливі напрямки як для вхідних, так і для вихідних потоків студентів. Інженерія та інформатика охоплюють понад 40% уподобань серед китайських студентів за кордоном, що відповідає національним пріоритетам, таким як «Зроблено в Китаї 2025», та глобальним

вимогам до технічної грамотності. Ця академічна переорієнтація підкріплюється безпрецедентною ескалацією фінансування вищої освіти в Китаї, яке зросло зі 143,5 млрд. доларів у 2014 році до приблизно 277 млрд. доларів до 2025 року, що сприяє масовому розширенню дослідницької інфраструктури, стипендій та передових галузей, таких як штучний інтелект та зелена енергетика.

Заглядаючи в майбутнє, можна констатувати, що процес вимагає державного втручання у стратегічні напрямки шляхом розширення

можливостей для післядипломної освіти, поглиблення співпраці в рамках ініціативи «Один пояс, один шлях» та пом'якшення міжнародного сприйняття, одночасно залучаючи значні інвестиції для утримання та інтеграції талановитих фахівців, що повертаються. Вирішуючи ці імперативи, Китай може зміцнити свої позиції як лідера в галузі освіти, орієнтованого на технології, сприяючи справедливим глобальним обмінам та підтримуючи імпульс наукового прогресу в умовах дедалі більш взаємозалежного та суперечливого міжнародного середовища.

Бібліографічний список

1. Kuzmin O., Yastrubskyy M., Tsegelyk H. (2019). Model of development and state regulation of activity of higher educational institution (HEI): using experience in management of leading hei of East Asia. *Economics, Entrepreneurship, Management*. № 2 (6), pp. 1–11.
2. Kuzmin O. Y., Tsehelyk G. G., Yastrubskyy M. Y. (2019). Economic and mathematical modeling of the distribution of financial resources for research and development. *Mathematical Modeling and Computing*. № 2 (6), pp. 304–310.
3. Kuzmin O. Y., Tsehelyk G. G., Yastrubskyy M. Y., Stanasiuk N. S., Synyutka N. G. (2020). Economic and mathematical modeling of management processes and financing the training of specialists by higher educational institutions. *Mathematical Modeling and Computing*. № 2 (7), pp. 278–284.
4. What you need to know about higher education. URL: <https://unesco.org/en/higher-education/need-know>
5. Fátima Susana Mota Roboredo Amante. (2023). “Now open for action!” – A real-world challenge project developed at the Polytechnic Institute of Viseu. *Social Sciences & Humanities Open*. №1 (8). 100729, ISSN 2590–2911. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.ssaho.2023.100729>.
6. Yastrubskyy M., Wang Z., Zhang Q., Pavlovskiy S. (2024). The model of economic cooperation systems in the context of implementation of the “One Belt One Road” initiative. *Науковий вісник Національного гірничого університету*. № 4. С. 157–163.
7. Yastrubskyy Mykhailo, Zhang Shu. (2024). Analysis of fiscal policy systems in Ukraine and China. *Studies in Systems, Decision and Control*. Artificial Intelligence (AI) and Customer Social Responsibility (CSR). № 517. pp. 495–508.
8. Center for China and Globalization (CCG). (2024). Report on the Development of Chinese Students Studying Abroad (2023–2024). *Social Sciences Academic Press*. pp. 23–45. URL: <http://en.ccg.org.cn/archives/87548>
9. Ministry of Education of China. (2024). Number of Students in Higher Education Institutions. URL: http://www.moe.gov.cn/jyb_sjzl/moe_560/2023/quanguo/202501/t20250120_1176256.html
10. CCG全球化智库. 中国留学发展报告蓝皮书 (2023–2024). URL: 财经网. <https://baijiahao.baidu.com/s?id=1795843471600606154&wfr=spider&for=pc>
11. 中华人民共和国教育部, 国家统计局, 财政部. 全国教育经费执行情况统计公告 (2014–2023年). 北京: 教育部. URL: https://www.moe.gov.cn/jyb_sjzl/sjzl_fztjgb/
12. Matloob P., Massimiliano T., Klaus F.Z., Yu Zhang. (2022). Higher education expansion and the rise of China in economics research. *China Economic Review*. №74. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1043951X22000712>
13. Altbach P G, Engberg D. (2014). 全球学生流动: 变化中的图景. *国际高等教育*. № 7 (4). pp. 136–140. URL: https://eduwx.nju.edu.cn/_upload/article/files/13/af/0d783f364ddf88122834ecfcc5b5/3183c9dc-b08e-408f-a3c6-296016724dcb.pdf
14. Namita Lotlikar. (2025). OECD Report: International Student Mobility Trends. URL: https://www.linkedin.com/posts/namitalotlikar-b66bb920_what-are-the-key-trends-in-international-activity-7310701042940231681-wxyQ
15. OECD. (2025). What are the key trends in international student mobility? URL: https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2025/03/what-are-the-key-trends-in-international-student-mobility_495dcfac/2a423a76-en.pdf
16. Organisation for Economic Cooperation and Development (OECD). (2023). Education at a Glance 2023: OECD Indicators. *OECD Publishing*. pp. 180–200. DOI: <https://doi.org/10.1787/e13bef63-en>
17. 澎湃新闻. (2025). 国际教育 “平替时代” 大赢家出乎所有人意料. URL: https://www.thepaper.cn/newsDetail_forward_29852841
18. UNESCO Institute for Statistics (UIS). (2024). Global Flow of Tertiary-Level Students. *UNESCO*. URL: <http://data.uis.unesco.org/>
19. Institute of International Education (IIE). (2023). Open Doors 2023 Report on International Educational Exchange. *IIE*. URL: <https://opendoorsdata.org/annual-release/international-students/>

20. Po Yang. (2018). Higher Education Financing in China. *Encyclopedia of Educational Philosophy and Theory*. pp. 1–11. URL: https://researchgate.net/publication/325171750_Higher_Education_Financing_in_China
21. World Bank. China Education Expenditures and GDP Database. URL: <https://data.worldbank.org/country/china>
22. Xinhua. (2024). China has over 47 mln higher-education students in 2023. *Ministry of Education of China*. URL: http://en.moe.gov.cn/news/media_highlights/202403/t20240304_1118146.html
23. Worldometers. China GDP. URL: <https://www.worldometers.info/gdp/china-gdp>

Oleh Kuzmin

Doctor of Economic Science, Professor,
Professor of the Department of Management and International Business,
Lviv Polytechnic National University
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6014-6437>

Olha Yastrubska

Assistant of the Department of Applied Linguistics,
Lviv Polytechnic National University
ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-0084-3419>

INNOVATIVE APPROACHES TO THE FORMATION OF AN ECONOMIC MECHANISM (THE EXAMPLE OF CHINA)

The article reveals innovative approaches to the formation of an economic mechanism for developing China's intellectual potential. The article uses a mixed methodological approach based mainly on quantitative analysis of trends and comparative research. Descriptive statistics and data visualization (tables and figures) synthesize the results, allowing for a structured examination of changes in student numbers, key preferences, and funding models over a given period. Economic mechanisms of influence on the activities of business entities occupy preferential positions. Their role is undeniable both at the micro and macro levels. The object of our study is the Chinese higher education, which is developing rapidly on an innovative basis. Over the past decades, the Chinese higher education has successfully integrated into the international educational space, and Chinese universities have entered the list of the most prestigious universities in the world. Such successes have resulted from the adoption of economic programs for the development of education, especially higher education. Ambitious plans for economic growth and gaining leadership positions on the world stage are directly related to the education of the population. An innovative economy requires highly qualified employees, and providing this component is the primary task of higher education. To solve the problem, economic mechanisms are used that stimulate the development of higher education on an innovative basis. It is substantiated that the economic mechanism of influence on the intellectual level of personnel ensures the achievement of the set goals. It has been proven that China can strengthen its position as a technology-driven education leader by promoting equitable global exchanges and sustaining the momentum of scientific progress in an increasingly interdependent and adversarial international environment. The following recommendations are provided for the formation of an economic mechanism conducive to the creation of an environment for human resource development, based on the example of the Chinese model.

Keywords: innovative approaches, economic mechanism, human resources, investments, higher education, public investments, China.

Дата надходження статті: 23.12.2025

Дата прийняття статті: 12.01.2026

Дата публікації статті: 03.02.2026